

Comisia juridică, numiri și imunități

RAPORT

la proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul Național al Justiției) (nr.218 din 04.07.2024) lectura II

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost adoptat în prima lectură în ședința plenară a Parlamentului din 11 iulie 2024.

Pentru lectura a doua, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat amendamentele, propunerile și obiecțiile recepționate din partea deputaților, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova. De asemenea, Comisia a examinat și opinia Institutului Național al Justiției referitor la prezentul proiect de lege.

Decizia Comisiei referitor la amendamente, propuneri și obiecții este reflectată în sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

În cadrul dezbaterilor referitor la proiectul de lege, dl V. Grădinaru a propus ca **Art. II, pct. 6**, să fie expusă în următoarea redacție: „6. La articolul 25:

alineatul (1) se completează cu textul „ , fără respectarea procedurii prealabile”;

alineatele (2), cifra „5” se substituie cu cifra „3”. Modificarea propusă a fost argumentată prin impunerea necesității de a fi prevăzut expres în textul art. 25 din Legea nr. 947/1996 prevederea că contestațiile hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii se examinează de un complet format din 3 judecători, iar hotărârile Curții Supreme de Justiție sunt irevocabile și intră în vigoare la data adoptării.

Comisia juridică, numiri și imunități a acceptat prin votul său propunerea dlui Grădinaru.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități a decis, cu votul majorității membrilor săi (7 voturi – „pentru”) propunerea proiectului de lege nr. 218 din 4 iulie 2024 spre examinare și adoptare de către Parlamentul Republicii Moldova în a doua lectură în cadrul ședinței plenare.

Veronica ROȘCA
Președinta Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.218 din 04.07.2020)
lectura II

Nr. d/o	Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Cuprinsul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei
1.	<p>Art. I. – Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului</p> <p>2. Art. 6² alin. (4) (4) Procedura de includere a candidaților în Registru se aprobă de către Consiliul Superior al Magistraturii.</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15-17, art. 63), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. La articolul 6² alineatul (4), după cuvintele „procedura de includere” se introduc cuvintele „și de excludere”.</p>	<p><u>Directia generală juridică</u></p>	<p>La pct.2 este introdusă în norma art.6² alin.(4) procedura de excludere a candidaților din Registru participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești. Menționăm că legea reglementează la alin.(1) al acestui articol că candidații înscriși în Registru întrunesc condițiile prevăzute la art. 6, însă nu este clar după ce criterii are loc procedura de excludere din Registru.</p>	<p>Nu se acceptă. CSM a aprobat prin Hotărârea CSM nr. 418/17 din 02.06.2015 Regulamentul cu privire la Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești, în care este indicat modul de excludere. Modificarea dată doar aduce claritate că atât includerea cât și excluderea din Registru se aprobă de CSM.</p>
2.	<p>Art.I. 6. Lipsește</p>	<p>Art. I. 6. alineatul (2) se completează cu textul „Judecătorul se consideră eliberat din funcție din data indicată în cererea de</p>	<p><u>Directia generală juridică</u></p>	<p>La pct.6, cu referire la alin.(2) al art.25, considerăm că reglementarea în versiunea propusă de autor nu este suficient de</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

		demisie, dacă aceasta este acceptată de Consiliul Superior al Magistraturii, din data indicată în hotărârea de eliberare din funcție sau, după caz, din data atingerii plafonului de vârstă.”		transparentă, or pentru aceste trei cazuri este specificată expres data eliberării din funcție, dar în alte cazuri prevăzute la alin.(1) al art.25 rămâne la discreția CSM stabilirea acesteia. Propunem ca eliberarea din funcție să producă efecte din data indicată în hotărârea CSM sau la atingerea plafonului de vârstă.	
2.1.			Deputat, Vasile Grădinaru	Art. I pct. 6 se exclude Argumentarea: Verificarea cu regularitate a stării de sănătate a judecătorilor este o obligație stabilită în art. 6 ¹ din Legea nr. 544/1995. Susținem intenția Ministerului Justiției de a stabili un mecanism de motivare a judecătorilor să respecte această obligație, dar, totodată suntem de părerea că reglementarea neonorării acestei obligații drept temei de eliberare din funcție este prea dură. Drept urmare, propunem excluderea acestui punct din proiect și propunem ca „ <i>refuzul nemotivat al judecătorului de a-și verifica starea de sănătate</i> ”	Se acceptă parțial în redacția: Art. I, pct. 6 primul alineat se exclude. <i>Notă: Se exclude primul alineat din pct. 6, ce se referă la completarea cu lit. j) la art. 25 alin. (1) din Legea nr. 544/1995.</i>

				să constituie o abatere disciplinară.	
3.	<p>Art. II. – Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii</p> <p>2. Lipsește</p>	<p>Art. II. – Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15-17, art. 65), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. Articolul 6 se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins: „d¹) în perioada dintre ședințele Consiliului emite dispoziții privind delegarea judecătorilor și inspectorilor-judecători, pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu, care ulterior sunt aprobate la ședința Plenului Consiliului;”.</p>	<u>Directia generală juridică</u>	<p>2. La pct. 2, menționăm că dispozițiile președintelui Consiliului Superior al Magistraturii sunt acte administrative unipersonale, emise de către președinte în exercitarea atribuțiilor sale. Aceste dispoziții sunt considerate acte administrative individuale și sunt obligatorii pentru persoanele cărora li se adresează. În acest sens, nu este de înțeles necesitatea de aprobare a acestora la ședința Plenului Consiliului. Subsecvent, considerăm de prisos textul ”în perioada dintre ședințele Consiliului”.</p>	Nu se acceptă.
4.	<p>Art. III. – Articolul 4 alineatul (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală</p> <p>Lipsește</p>	<p>Art. III. – Articolul 4 alineatul (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38-39, art. 280), cu modificările ulterioare, se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins: „b¹) audienții cursurilor de formare inițială a candidaților la</p>	<u>Directia generală juridică</u>	<p>Considerăm nefondată propunerea de a include audienții cursurilor de formare inițială în lista categoriilor de persoane vulnerabile asigurate de către Guvern</p> <p>Argumentarea: Urmează să se țină cont de opinia Companiei Naționale de Asigurări în Medicină din</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror reprezintă una din condițiile obligatorii pentru numirea în funcțiile de judecător și de procuror pentru persoanele care nu au o vechime în muncă de 5 ani în specialitățile</p>

		funcțiile de judecător și de procuror.”.		avizul său la proiectul supus avizării. Potrivit prevederilor art. 19 din Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției, audienții cursurilor de formare inițială beneficiază de bursă în mărime de un salariu mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune (în mărime de 11700 lei).	juridice, iar, audientului de formare inițială îi este interzis să desfășoare orice activitate remunerată, cu excepția activităților didactice, științifice sau de creație, practicate în afara orelor de formare inițială.
5.	<p>Art. V. – Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției</p> <p>Art. 2. Institutul Național al Justiției Institutul Național al Justiției (denumit în continuare Institut) este o instituție publică ce realizează formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, formarea continuă a judecătorilor în funcție și a procurorilor în funcție, a grefierilor, a asistenților judiciari, a șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești, a consultanților procurorului, a</p>	<p>Art. V. – Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 387, art. 789), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 2 alin. (1), după cuvintele „a consilierilor de probațiune” se introduce textul „a inspectorilor.”.</p>	Directia generală juridică	La pct.1, în vederea armonizării întregii legi cu modificarea propusă de autor, cuvintele ”a inspectorilor” urmează a fi introdusă și la art.1, art.7 alin.(2) după cuvintele „consilierilor de probațiune”.	Se acceptă în următoarea redacție: Art. V, pct. 1 va avea următorul cuprins: „1. La articolul 1, articolul 2 alin. (1), articolul 4 alineatul (1) litera c) și articolul 7 alineatul (2) după cuvintele „a consilierilor de probațiune” se introduce textul „a inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare, a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor.” (la forma gramaticală corespunzătoare).

	consilierilor de probațiune, a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, precum și formarea inițială și continuă a altor persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație.				
5.1.			Deputat, Vasile Grădinaru	Art. V, pct. 1 va avea următorul cuprins: „1. La articolul 1, articolul 2 alin. (1), articolul 4 alineatul (1) litera c) și articolul 7 alineatul (2) după cuvintele „a consilierilor de probațiune” se introduce textul „a inspectorilor-judecători din cadrul Inspecției judiciare, a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor,.” (la forma gramaticală corespunzătoare). Argumentarea: <i>Pentru a crea o normă cât mai clară și a armoniza întreaga lege cu modificarea propusă de autor, e necesar de a include în mai multe articole modificarea respectivă.</i>	Se acceptă.
6.	Art. V Articolul 7. Atribuțiile Consiliului	Art. V 2. Articolul 7:	Directia generală juridică	Prevederile pct.2 și pct.3 care reglementează eliberarea din funcție a	Se acceptă parțial în următoarea redacția:

<p>(1) În domeniul organizării activității Institutului, Consiliul are următoarele atribuții de bază:</p> <p>a) aprobă strategia de dezvoltare a Institutului, precum și planul de acțiuni pentru implementarea acesteia;</p> <p>b) aprobă Regulamentul de ordine interioară și alte acte necesare pentru buna funcționare a Institutului;</p> <p>c) aprobă structura, statul de personal și efectivul-limită ale Institutului;</p> <p>d) organizează concursul pentru suplinirea funcției de director;</p> <p>e) numește și eliberează din funcție directorul și directorul adjunct în condițiile art. 9;</p> <p>f) dispune interimatul funcției de director sau al celei de director adjunct, în caz de vacanță a funcției, pînă la suplinirea funcției</p>	<p>alineatul (1) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins: „b¹) aprobă Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale directorului;”;</p> <p>se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins: „e¹) evaluează activitatea directorului în condițiile art. 9 alin. (2¹);”.</p> <p>3. La articolul 9: alineatul (1¹): la litera a), textul „, administrație publică sau management ori echivalentul acesteia” se exclude; litera d) va avea următorul cuprins:</p>		<p>directorului INJ le considerăm abuzive.</p> <p>Argumentare: Conform prevederilor legale, directorul INJ este ales prin concurs, cu votul majorității membrilor Consiliului, pentru un mandat de 4 ani. Astfel, intervenirea de către Consiliu prin evaluare a directorului o dată la 2 ani periclitează stabilitatea funcției și încalcă garanțiile de care beneficiază persoana în exercitarea mandatului său. Doar beneficiind de anumite garanții directorul INJ își poate exercita atribuțiile fără teamă de represalii nejustificate sau pierderea funcției în mod abuziv. Mandatul trebuie să fie respectat pe toată durata sa, cu excepția cazurilor în care există motive întemeiate și legale pentru eliberarea din funcție.</p> <p>La pct.3, cu referire la alin.(1¹) lit.d) considerăm formularea ”anterior nu i-a fost constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni” poate fi interpretată incorect din perspectiva limbajului</p>	<p>Art. V pct. 2 (modificările ce se referă la completarea cu lit. e¹) de la art. 7 alin. (1)) și pct. 3 (modificările ce se referă la alin. (2¹) și (2²) din art. 9 din Legea nr. 152/2006 se exclud.</p>
---	---	--	--	---

<p>vacante, în modul stabilit de lege;</p> <p>Articolul 9. Directorul</p> <p>(1) Directorul este ales prin concurs, cu votul majorității membrilor Consiliului, pentru un mandat de 4 ani. Aceeași persoană poate exercita cel mult două mandate de director.</p> <p>(1¹) La funcția de director al Institutului poate candida persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) deține diplomă de studii superioare complete în drept, administrație publică sau management ori echivalentul acesteia;</p> <p>b) are o vechime în muncă de cel puțin 5 ani în domeniul managerial, didactic sau în domeniul justiției;</p> <p>c) cunoaște limba română, precum și limba engleză sau franceză;</p>	<p>„d) anterior nu i-a fost constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni;”</p> <p>la litera e), cifra „70” se substituie cu cifra „65”;</p> <p>la alineatul (2), cuvintele „demis din funcție” se substituie cu textul „eliberat din funcție, în baza hotărârii Consiliului” și se completează cu textul „repetate.”;</p> <p>se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Evaluarea calificării directorului se efectuează o dată la doi ani, conform regulamentului aprobat de Consiliu, în baza următoarelor criterii:</p> <p>a) competența profesională;</p> <p>b) competență organizatorică;</p> <p>c) integritatea;</p> <p>d) comunicarea internă și externă.”;</p> <p>se completează cu alineatul (22) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2²) Dacă în urma evaluării indicate la alin. (2¹) directorului i-a fost atribuit calificativul „nesatisfăcător”, acesta este eliberat din funcție.”;</p> <p>la alineatul (3), textul „din rândul conducătorilor subdiviziunilor Institutului, numită, cu acordul scris al acesteia, prin hotărâre a Consiliului”, se substituie cu textul „desemnată de ministrul</p>		<p>juridic. Ar putea fi neclar dacă se referă la faptul că persoana nu a fost condamnată pentru o infracțiune sau că nu a fost niciodată acuzată sau investigată.</p> <p>O formulare alternativă ar putea fi: <u>”anterior nu a fost condamnat _____ pentru săvârșirea unei infracțiuni”</u>.</p> <p>Aceasta este mai precisă și evită ambiguitatea, indicând clar că persoana nu are o condamnare anterioară pentru infracțiuni.</p> <p>La pct.3, cu referire la alin.(3). Implementarea acestei norme va contravine autonomiei administrative a INJ și ar presupune o subordonare politică.</p>	
--	---	--	---	--

	<p>d) nu are antecedente penale nestinse; e) nu a împlinit vârsta de 70 de ani; f) are o reputație ireproșabilă; g) în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională nu are înscrieri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale. (2) Directorul își încetează activitatea la expirarea mandatului, în caz de demisie sau de deces. Directorul poate fi demis din funcție în cazurile de încălcare gravă a legislației, de constatare a calificării insuficiente sau a abaterii disciplinare.</p>	<p>justiției, cu acordul scris al acesteia”.</p>			
<p>6.1</p>			<p><u>Deputat,</u> <u>Vasile</u> <u>Grădinaru</u></p>	<p>3. Art. V. pct. 2: - se completează cu textul: „la litera f) textul „de director sau al celei” se exclude”;</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>- al doilea alineat (completarea cu lit. e¹) propusă pentru art. 7 alin. (1) din Legea nr. 152/2006) se exclude.</p> <p>Argumentare: Urmărind scopul de a armoniza întreaga lege cu modificarea propusă de autor la art. V, pct. 3 (modificarea art. 9 alin. (5) din Legea nr. 152/2006) este imperios introducerea modificărilor și la art. 7 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 152/2006.</p> <p>Art. V, pct. 3, completările cu alineatele (2¹) și (2²) la art. 9 din Legea nr. 152/2006 se exclude.</p> <p>Argumentarea: Activitatea Directorului INJ, inclusiv la criteriile evaluării respective. Subliniem că aceste prevederi ale inițiativei legislative au fost criticate de DG JUST, or, astfel s-ar crea un mecanism de influențare a directorului și ar fi în contradicție cu principiul inamovibilității funcției.</p>	<p>Se acceptă.</p>
--	--	--	--	---------------------------

6.2.			Institutul Național al Justiției	<p>Modificarea literei f) alineatul (1) articolul 7 din Legea nr. 152/2006, prin excluderea textului „de director sau al celei”.</p> <p>Argumentarea: Odată cu operarea modificărilor la art. 10 al. (3), directorul interimar al Institutului Național al Justiției este numit prin ordinul ministrului justiției. Prin urmare, pentru a elimina divergențele dintre articolele 7, 9 și 10, se impune necesitatea, modificării literei f) alineatul (1) articolul 7 din Legea nr. 152/2006, prin excluderea textul „de director sau al celei”.</p>	Se acceptă.
7.	<p>Art. 15 (2) Cererea de înscriere la concursul de admitere se depune la Institut în termenele indicate în anunțul de concurs, cu anexarea următoarelor acte: [...] c) copia de pe carnetul de muncă (după caz) sau copia actului care atestă vechimea în muncă;</p>	<p>Art. V. 5. La articolul 15 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins: „c) după caz, copia de pe carnetul de muncă sau copia actului care atestă vechimea în muncă, în cazul în care candidatul deține una din acestea.”</p>	Institutul Național al Justiției	<p>Completarea articolului 15 alineatul (5) la final cu următorul text „La solicitarea Comisiei de admitere specializată, candidatul își poate prezenta în scris opinia referitor la informațiile prezentate de autorități, în termen de cinci zile lucrătoare”.</p> <p>Argumentarea: Operarea acestei modificări este în corespundere cu propunerile din acest proiect</p>	Nu se acceptă. Posibilitatea candidatului de a prezenta opinie scrisă referitor la informațiile din înscrieri este introdusă în Legea nr. 544/1995, la etapa concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești, nu la etapa

			<p>de lege privind ajustarea Legii cu privire la statutul judecătorului.</p> <p>Concursul de admitere la INJ.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform art. 18 alin. (2) din Legea nr. 152/2006, rezultatele examenului de admitere pot fi contestate în termen de două zile lucrătoare de la afișarea lor la Comisia de contestații.</p> <p>Completarea articolului 15 cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „În cazul în care, se constată că candidatul nu întrunește condițiile de reputație ireproșabilă și integritate, una din Comisiile de admitere emite o hotărâre prin care exclude persoana din concurs. Hotărârea poate fi contestată în instanța de contencios administrativ, fără respectarea procedurii prealabile”.</p> <p><u>Argumentarea:</u> Actualmente, Legea nr. 152/2006 nu reglementează soluția ce urmează a fi emisă în privința candidaților care nu întrunesc criteriile de integritate și reputație ireproșabilă, precum și nu stabilește modul de contestare a actului ce va fi emis de Comisiile de admitere.</p>
--	--	--	--

				Pentru a înlătura această omisiune, considerăm oportun de a completa articolul 15 alineatul (6) din Legea nr. 152/2006, prin instituirea căii și modului de atac a hotărârii Comisiilor de admitere.	
8.	<p>Articolul 18. (1) Comisiile pentru examenele de admitere anunță rezultatele probelor în ziua încheierii acestora, iar informația privind fiecare probă și rezultatele examenului se afișează în aceeași zi pe pagina web oficială a Institutului. Informația trebuie să cuprindă numele și prenumele deplin ale participanților la concurs și notele primite de aceștia la fiecare probă. (2) Rezultatele examenului de admitere pot fi contestate în termen de două zile lucrătoare de la afișarea lor la Comisia de contestații, care se desemnează de</p>	<p>Art. V 8. Articolul 18: la alineatul (1), cuvintele „în ziua încheierii acestora” se substituie cu cuvintele „nu mai târziu de 24 de ore de la încheierea acestora”; la alineatul (2), textul „care se desemnează de Consiliu în condițiile art. 16 alin. (1) și (3)” se substituie cu textul „care este formată din 7 membri, în baza hotărârii Consiliului. Prevederile art. 16 alin. (11) și (3) se aplică în mod corespunzător.”.</p>	Directia generală juridică	<p>La pct.8, cu referire la alin.(1), în urma modificărilor aduse la acest alineat, urmează a fi revizuit textul de după virgulă, or formula <i>”in aceeași zi”</i> nu mai este pertinentă. Subsecvent, la alin.(2) urmare modificărilor, va fi revăzută norma în vederea neclarității care se creează cu textul care urmează după conjuncția <i>”și”</i>.</p>	<p>Nu se acceptă. Sintagma „nu mai târziu de 24 de ore” se referă la anunțarea rezultatelor probelor, iar sintagma „în aceeași zi” se referă la afișarea pe pagina web a informației privind fiecare probă și rezultatele examenului.</p>

	Consiliu în condițiile art.16 alin.(1) și (3) și activează în conformitate cu regulamentul aprobat de către acesta.				
9.	Art. 19 (1) Persoana care a promovat concursul de admitere este obligată să se înregistreze, după absolvirea cursurilor de formare inițială, în termenul prevăzut de lege, în registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător sau de procuror, să participe la concurs și să accepte funcția care îi revine în urma concursului, precum și să activeze în această funcție cel puțin 3 ani.	Art. V 9. La articolul 19 alineatul (1), cuvintele „este obligată” se substituie cu cuvintele „depune o declarație prin care se obligă”.	Directia generală juridică	La pct.9, nu este clar scopul respectivei modificări. De fapt, această modificare complică procedura de înscriere a absolvenților în Registrul candidaților. Atât timp cât există o obligație legală a candidatului de a se înscrie în Registru, depunerea unei declarații este lipsită de logică.	Nu se acceptă. Anterior adoptării Legii nr. 2/2024, art. 19 alin. (1) prevedea ca persoana care a promovat concursul de admitere se obliga să depună o declarație. Astfel, prim modificarea dată doar se revine la prevederile precedente.
10.	Articolul 25. Evaluarea cunoștințelor în perioada desfășurării cursurilor de formare inițială (2) Evaluarea audiențelor se face transparent, obiectiv și imparțial, după următoarele criterii: a) abilitățile de analiză, sinteză și de	Art. V 11. Articolul 25: la alineatul (2), litera d) se abrogă; la alineatul (3), cuvintele „poate fi exmatriculat” se substituie cu cuvintele „este exmatriculat”.	Directia generală juridică	Cu referire la pct.11 (art.24, alin.2 lit.d)), pct.12 (art.26, alin.(2) și (2 ¹)) observăm că aceste norme au fost introduse prin Legea nr.2 care a intrat în vigoare relativ recent, la 13.02.2024. Conform prevederilor art.64 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, propunerile privind modificarea unui act	Nu se acceptă.

	<p>interpretare a dreptului material și procesual;</p> <p>b) competențele de elaborare a documentelor procesuale, de apreciere și de soluționare a situațiilor de caz;</p> <p>c) calitatea prezentării, corectitudinea și argumentarea răspunsului;</p> <p>d) alte calități intrinseci pentru funcția de judecător sau, după caz, procuror.</p> <p>(3) În cazul evaluării negative repetate la aceeași disciplină, audientul cursurilor de formare inițială, la propunerea directorului, poate fi exmatriculat din Institut prin hotărârea Consiliului.</p>			<p>normativ nu se prezintă, de regulă, mai devreme de 6 luni de la data intrării în vigoare a actului respectiv.</p>	
11.		<p>12. Articolul 26: alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Din componența Comisiei pentru examenul de absolvire nu pot face parte: membrii Consiliului Institutului, membrii Consiliului Superior al</p>	<p><u>Directia generală juridică</u></p>	<p>La pct.12 cu referire la abrogarea alin.(2¹) din art.26 menționăm că, evaluarea psihologică a candidaților este esențială și va contribui la menținerea integrității și eficienței în sistemul judiciar. Incompatibilitatea</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Deoarece candidații la funcțiile de judecător la faza de concurs își verifică sănătatea conform art. 6¹ alin. (1) din Legea nr. 544/1995,</p>

		<p>Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor, ai organelor din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii, ai organelor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, ai Comisiei pentru examenele de admitere. Membrii Comisiei pentru examenele de absolvire semnează declarații pe propria răspundere în acest sens.”;</p> <p>alineatul (2¹) se abrogă;</p> <p>se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(7¹) Se consideră că au absolvit Institutul Național al Justiției audienții a căror medie generală, exprimată până la sutimi, este mai mare sau egală cu 8,00, în caz contrar audientul este obligat să restituie bursa în condițiile alin. (7).”</p>		<p>psihologică este un motiv de descalificare a candidaților la funcția de magistrat în mai multe țări, unde evaluarea aptitudinilor psihologice este o parte integrantă a procesului de selecție pentru judecători și procurori. Aceste evaluări sunt menite să asigure că persoanele care vor ocupa aceste funcții au stabilitatea emoțională, echilibrul psihic și capacitățile necesare pentru a lua decizii corecte și imparțiale. Printre țările care includ evaluări psihologice în procesul de selecție a magistraților se numără România, Franța, Germania, Spania. În fiecare dintre aceste țări, evaluările psihologice sunt menite să identifice orice probleme care ar putea afecta capacitatea unui candidat de a îndeplini funcția de magistrat în mod corespunzător.</p>	<p>verificarea sănătății implică evaluarea psihologică și psihiatrică a candidaților. Astfel, pentru a nu dubla verificarea sănătății psihologice atât la absolvirea INJ, cât și la concursul de la CSM pentru suplinirea funcției de judecător, urmează a fi exclus.</p>
12.		<p>Art. V 13. Articolul 27: [...]</p> <p>„(2) Absolventul Institutului este obligat să restituie bursa achitată pe perioada formării inițiale dacă:</p> <p>a) nu își onorează obligația prevăzută la alin. (1);</p>	<p>Deputat, Vasile Grădinaru</p>	<p>Art. V pct. 13, modificările ce se referă la completarea cu alin. (2¹) a art. 27 din Legea nr. 152/2006, se propune excluderea textului din alin. (2¹): „ , cu condiția participării la concursul</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>b) nu participă la concursul pentru suplinirea funcției de judecător sau procuror timp de 5 ani din momentul includerii în Registru, cu excepția situației în care au existat circumstanțe obiective neimputabile absolventului;</p> <p>c) refuză a treia oară să accepte funcția care îi revine în urma concursului;</p> <p>d) a activat în funcția de judecător sau procuror mai puțin de 3 ani.”;</p> <p>se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Nu este obligat să restituie bursa achitată pe perioada formării inițiale absolventul Institutului, care, după absolvire, activează în serviciul public (în specialitate juridică) cel puțin 3 ani, cu condiția participării la concursul pentru suplinirea funcției de judecător sau procuror în termenul stabilit la alin. (2) lit. b) și nu a refuzat de trei ori funcția care îi revine în urma concursului.”;</p>		<p>pentru suplinirea funcției de judecător sau procuror în termenul stabilit la alin. (2) lit. b) și nu a refuzat de trei ori funcția care îi revine în urma concursului”.</p> <p>Argumentare: Modificarea propusă derivă din necesitatea de a evita dublările. Or, textul respectiv face trimitere la alin. (2) lit. b) și lit. c), care considerăm că sunt aplicabile categoriei de absolvenți INJ vizați de alin. (2¹), în baza prevederii generale din alin. (2). Astfel, o trimitere suplimentară la literele respective din alin. (2) nu este necesară.</p>	
13.	<p>Art. 28 (3) Până la examen, persoanele menționate la alin.(1) sunt evaluate de către psiholog. Prevederile art.26 alin.(21) se aplică în mod corespunzător. De asemenea, timp de</p>	<p>Art. V. 14. Articolul 28: alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Timp de cel puțin 30 de zile înainte de examen, persoanele menționate la alin. (1) participă la instruirea</p>	<p>Institutul Național al Justiției</p>	<p>Completarea redacției propuse a articolului 28 alineatul (4), la final cu următorul text „La solicitarea Comisiei, persoana își poate prezenta în scris opinia referitor la informațiile prezentate de</p>	<p>Nu se acceptă</p>

<p>cel puțin 30 de zile înainte de examen, persoanele respective participă la instruirea organizată pentru ele de către institut. Tematica instruirii este stabilită de către Consiliu.</p> <p>(4) Comisia pentru examenele de absolvire verifică dacă persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă întrunesc condițiile prevăzute la art.6 alin.(2) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului și, respectiv, la art.20 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și aspectele menționate la art.16 alin.(2) lit.a1) din prezenta lege. Persoanele care întrunesc condițiile sunt incluse în lista persoanelor admise la examen.</p>	<p>organizată pentru ele de către institut. Tematica instruirii este stabilită de către Consiliu.”;</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Comisia pentru examenele de absolvire verifică dacă persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă întrunesc condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului și, respectiv, la art. 20 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură. Comisia pentru examenele de absolvire va solicita de la Autoritatea Națională de Integritate verificarea declarației de avere, iar de la Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate – informații privind integritatea persoanelor care urmează a fi admise la examenul pentru funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă. În cel mult 45 de zile, aceste autorități comunică Institutului constatările lor. Persoanele care întrunesc condițiile prevăzute de lege sunt incluse în lista persoanelor admise la</p>	<p>autorități, în termen de cinci zile lucrătoare”.</p> <p>Argumentarea: Operarea acestei modificări este în corespundere cu propunerile din acest proiect de lege privind ajustarea Legii cu privire la statutul judecătorului.</p> <p>Completarea articolului 28 cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„În cazul în care, se constată că candidatul nu întrunește condițiile de reputație ireproșabilă și integritate, Comisia de absolvire emite o hotărâre prin care refuză includerea persoanei în listă. Hotărârea Comisiei poate fi contestată în instanța de contencios administrativ, fără respectarea procedurii prealabile”.</i></p> <p>Argumentarea: Actualmente, Legea nr. 152/2006 nu reglementează soluția ce urmează a fi emisă în privința persoanelor care nu întrunesc criteriile de integritate și reputație</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
---	--	---	------------------------------

		examen.”.		ireproșabilă, precum și nu stabilește modul de contestare a actului ce va fi emis de Comisia de absolvire.	
14.		<p>Art. VI. – Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 238-246, art. 557), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1.La articolul 4 alineatul (1) litera b), cuvintele „adoptarea unei hotărâri judecătorești” se substituie cu cuvintele „emiterea unui act de dispoziție”.</p>	<u>Directia generală juridică</u>	La pct.1 în norma reglementată la lit.b) alin.(1) al art.4 textul ”adoptarea unei hotărâri judecătorești” se substituie cu ”emiterea unui act de dispoziție”. Dat fiind faptul că judecătorul în calitate de persoană fizică poate emite în conformitate cu prevederile Codului civil art.308-311 acte juridice civile, considerăm imperios ca în textul legii să fie reglementat termenul act judecătoresc de dispoziție, astfel textul propus modificări va fi substituit cu textul ”emiterea unui act judecătoresc de dispoziție”.	Se acceptă.
14.1.			<u>Deputat, Vasile Grădinaru</u>	Art. VI pct. 1 va avea următorul cuprins: „1. La articolul 4 alineatul (1): litera b), cuvintele „adoptarea unei hotărâri judecătorești” se substituie cu cuvintele „emiterea unui act judecătoresc de dispoziție”; se completează cu litera n ¹) cu următorul cuprins:	Se acceptă

			<p>„n¹) refuzul nemotivat al judecătorului de a-și verifica starea de sănătate în condițiile art. 6¹ din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului;”.</p> <p>Argumentarea: Sintagma „act judecătoresc de dispoziție” reprezintă actele judecătorești pe care le emite judecătorul în cadrul exercitării funcției sale, pe când sintagma de „acte de dispoziție” e un termen mult mai larg. care înglobează în sine inclusiv și actele judecătorești de dispoziție.</p> <p>Susținem intenția Ministerului Justiției de a stabili un mecanism de motivare a judecătorilor să respecte această obligație, dar, totodată suntem de părerea că reglementarea neonorării acestei obligații drept temei de eliberare din funcție este prea dură. Drept urmare, propunem ca „refuzul nemotivat al judecătorului de a-și verifica starea de sănătate” să constituie o abatere disciplinară.</p>	
--	--	--	--	--

15.			<p><u>Deputat,</u> <u>Vasile</u> <u>Grădinaru</u></p>	<p>Art. VII, pct.1. va avea următorul cuprins: „1. La art. 20: alin. (1) lit. e¹) va avea următorul cuprins: „e¹) are media generală de absolvire a Institutului Național al Justiției sau, în cazul persoanelor menționate la alin. (3), nota medie la examenul susținut în fața Comisiei pentru examenele de absolvire mai mare sau egală cu 8,00.” la alineatul (2): litera a) se completează cu textul „sau din alte funcții juridice din domeniul public sau privat în circumstanțe ce nu sunt onorabile”; se completează cu literele d) și e) cu următorul cuprins: „d) a comis acțiuni sau inacțiuni care aduc atingere onoarei, probității profesionale sau prestigiului Procuraturii; e) în privința acestora a fost emisă o decizie de incompatibilitate în condițiile art. 15 din Legea nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice;””.</p> <p>Argumentare:</p>	<p>Se acceptă.</p>
-----	--	--	--	--	---------------------------

			<p>Intervențiile propuse, care vizează art. 20 alin. (2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură au drept scop completarea listei criteriilor ce definesc lipsa reputației ireproșabile. În context, subliniem că acestea vor fi aplicabile candidaților la toate funcțiile de procurori, de membri ai organelor colegiale, precum și de inspectori din Inspekția judiciară.</p> <p>Prin completarea propusă pentru lit. a) se urmărește uniformizarea textului de lege cu un criteriu similar, prevăzut pentru întrunirea condiției reputației ireproșabile în cazul exercitării profesiei de avocat(art.10 alin.(4) lit.d) și f) din Legea nr.1260/2002 cu privire la avocatură). Astfel, se propune ca criteriul respectiv să fie aplicabil și în cazul candidaților la funcțiile menționate supra.</p> <p>Criteriul propus pentru lit. d) va contribui la evitarea numirii în funcțiile menționate supra a unor persoane, comportamentul cărora este incompatibil cu funcția la care acestea</p>	
--	--	--	--	--

				<p>pretind, deoarece denigrează imaginea Procuraturii și a justiției în general.</p> <p>Stabilirea criteriului propus pentru lit. e) derivă din necesitatea alinierii cadrului normativ la reglementările Legii nr.271/2008 și uniformizarea prevederilor aplicabile în cazul emiterii unui aviz consultativ emis de Serviciul de Informații și Securitate, care servește temei pentru emiterea deciziei de către autoritatea competentă de incompatibilitate cu interesele funcției publice, în condițiile art.15 din legea respectivă.</p>	
16.			<p><u>Deputat,</u> <u>Vasile</u> <u>Grădinaru</u></p>	<p>Se completează cu art. VIII (cu renumerotarea subsecvență a articolelor următoare din proiect), cu următorul cuprins: „Art. VIII. – Art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245-246, art. 513), se completează cu textul „și persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă”.”.</p>	<p>Se acceptă parțial, în redacția: Se completează cu art. VIII (cu renumerotarea subsecvență a articolelor următoare din proiect), cu următorul cuprins: „Art. VIII. – Art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245-246, art. 513), se completează cu textul „ persoanele care</p>

					participă la concursul de admitere la Institutul Național al Justiției și persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă”.
17.	<p>Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative</p> <p>Articolul VI.</p> <p>(13) Inspekția procurorilor se consideră funcțională la numirea a cel puțin 4 inspectori.</p>		<p>Deputat, Vasile Grădinaru</p>	<p>Se propune completarea cu art. IX, (art. IX devine art. X), cu următorul cuprins: „Art. IX. – Articolul VI alin. (13) din Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor) se abrogă.”.</p> <p>Argumentarea:</p> <p>Reieșind din faptul că actualul Art. IX din proiect, la alineatele (2) și (3) conține prevederi ce au drept scop evitarea blocajelor în examinarea dosarelor disciplinare, în acest context se propune prezenta modificare, care va debloca activitatea Inspekției procurorilor.</p> <p>Prevederile Legii nr.200/2023 în raport cu Inspekția procurorilor au intrat în vigoare de la data de 04.11.2023, urmând ca</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>Inspekția procurorilor să devină funcțională la numirea a cel puțin 4 din 9 inspectori.</p> <p>La distanță de 8 luni de la intrarea în vigoare a dispozițiilor legale referitoare la Inspekția procurorilor, cu toată diligența depusă, Consiliul Superior al Procurorilor a reușit inițierea a 5 concursuri publice (dintre care unul este în derulare).</p> <p>Nefuncționalitatea Inspekției procurorilor afectează și activitățile Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a Colegiului de disciplină și etică or, ambele entități, nu pot asigura examinarea procedurilor disciplinare în absența inspectorilor Inspekției procurorilor. De altfel, caracterul autonom al Inspekției procurorilor, face ca competențele acesteia, să nu poată fi atribuite altor instituții.</p> <p>Mai mult ca atât, subliniem că Inspekția procurorilor nu este un organ colegial și nici nu adoptă hotărâri/decizii în modul în care o fac organele colegiale. Or, atât decizia inspectorului cât și raportul</p>	
--	--	--	---	--

				acestui referitor la o cauză disciplinară sunt acte emise unilateral.	
18.			<u>Deputat,</u> <u>Vasile</u> <u>Grădinaru</u>	<p>Art. IX. va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. IX.– Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. II pct. 3, art. III, art. IV, art. V pct. 14, 15 și art. VII pct. 5, care vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2025.</p> <p>(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:</p> <p>a) articolul 25 alineatul (2) din Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor;</p> <p>b) articolul VI alineatul (15) din Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție,</p>	Se acceptă.

				<p>evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor).</p> <p>(3) Până la numirea în funcție a 2/3 din membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor sau, după caz, Colegiului disciplinar, competențele acestora pot fi exercitate de către Consiliul Superior al Magistraturii. Hotărârile pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție.</p> <p>(4) Până la numirea în funcție a 2/3 din membrii Colegiului de disciplină și etică sau, după caz, a 2/3 din membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, competențele acestuia pot fi exercitate de către Consiliul Superior al Procurorilor. Hotărârile pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor art. 79 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură. ”</p>	
--	--	--	--	--	--

			<p>Argumentare:</p> <p>În contextul intenției de a crea un mecanism pentru depășirea situațiilor de blocaj în activitatea colegiilor de disciplină ale judecătorilor și procurorilor, se propune crearea unui mecanism similar, ce va fi aplicabil în situația unui eventual blocaj al colegiilor pentru selecția și evaluarea judecătorilor și procurorilor.</p> <p>Astfel, în cazul în care în cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor nu va fi cvorumul necesar pentru exercitarea atribuțiilor acestuia, CSM ar putea prelua temporar exercitarea tuturor atribuțiilor colegiului respectiv.</p> <p>Precizăm că, deși prin art. 25 alin. (2) din Legea nr. 147/2023 s-a prevăzut un mecanism similar, totuși acesta este aplicabil doar procesului de selectare a candidaților la funcția de</p>	
--	--	--	--	--

			<p> judecător, nu și pentru evaluarea performanțelor judecătorilor în funcție.</p> <p>Având în vedere că mecanismul expus în noua redacție propusă pentru alineatul (3) îl înglobează inclusiv pe cel din art. 25 alin. (2) din Legea nr. 147/2023, pentru evitarea interpretărilor eronate a legislației, considerăm necesar de a abroga art. 25 alin. (2) din Legea nr. 147/2023.</p> <p>În partea ce ține de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, subliniem că modificările propuse urmează aceeași logică ca și cele propuse pentru sistemul judecătoresc. În acest caz, pentru evitarea interpretărilor eronate a legislației, se impune abrogarea art. VI alin. (15) din Legea nr. 200/2023.</p>	
--	--	--	---	--

				<p>Referitor la modalitatea de examinare a contestațiilor împotriva hotărârilor CSM/CSP, precizăm că aceasta va rămâne neschimbată, contestațiile urmând a fi examinate de CSJ, conform Codului administrativ.</p> <p>Reieșind din cele expuse, se propune redacția nouă a articolului ce se referă la dispozițiile finale și tranzitorii.</p>	
--	--	--	--	--	--

*CSM – Consiliul Superior al Magistraturii
CSP – Consiliul Superior al Procurorilor
CSJ – Curtea Supremă de Justiție*

Veronica ROȘCA
Președinta Comisiei